

مقدمه‌ی

علم فقه

« مبادی فقه »

دکتر

محمدرضا شیرازی

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

واحد شهرری

نشر شکوفه های دانش

۱۳۹۰

سرشناسه : شیرازی، محمدرضا، ۱۳۴۱ -
عنوان و نام پدیدآور : مقدمه‌ی علم فقه «صادی فقه» / محمدرضا شیرازی.
مشخصات نشر : تهران: شکوفه‌های دانش، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری : ۱۵۱ ص.
شابک : ۳-۲۷-۲۴۰۱-۷۴-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی
موضوع : اصول فقه
موضوع : اصول فقه شیعه
رده بندی دیویی : ۲۹۷/۲۱
رده بندی کنگره : BP۱۵۵/ش۸۸م۷ ۱۳۹۰
شماره کتابشناسی : ۶۹۴۳۶۴۲
ملی
قیمت ۳۲۰۰۰ ریال

شناسنامه کتاب

عنوان: مقدمه علم فقه و مبادی فقه

مؤلف: دکتر محمدرضا شیرازی

ناشر: شکوفه های دانش

طرح جلد: غلامرضا عباسی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۰

چاپ و لیتوگرافی: نگار قم

شمارگان: ۲۰۰۰ قیمت ۳۲۰۰ تومان

شابک: ۳-۲۷-۲۴۰۱-۷۴-۹۶۴-۹۷۸ ISBN

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

تلفن مرکز پخش: ۳۳۷۲۴۷۳۳

پیش گفتار

بر هر دانش پژوه قبل از گام برداشتن در مسیر فراگیری یک علم، لازم است که شناختی هرچند اجمالی در مورد جایگاه آن علم در میان سایر علوم و نیز تعریف و موضوع و غرض و هدف آن و... داشته باشد بطوری که در هر گام احساس کند که به مطلوب خود و کشف مجهول نایل می شود و سرانجام با پیگیری و ممارست، نه تنها دچار سرخوردگی و نومیدی نمی شود بلکه با شادابی و علاقمندی بیشتر، عزم خود را برای فتح قله های رفیع دانش و معرفت استوارتر می سازد.

مجموعه ی حاضر به همین منظور برای بهره گیری فراگیرانی تألیف شده که در آغاز راه کسب اشرف علوم، فقه آل محمد (ص) گام برداشته اند. پس از مدت ها تدریس و ممارست، بعد از بررسی منابع موجود در این زمینه، سعی در گردآوری و تألیف مجموعه ای است که به نوبه ی خود بتواند در عین اختصار، با بیانی شیوا و روان به همه ی آنچه که مورد نیاز یک نوآموز در ابتدای راه فراگیری است و یا حتی پژوهشگران از دانشجویان محترم و طلاب ارجمند علوم اسلامی - به ویژه آنانکه در رشته های فقه و حقوق اسلامی در گرایش های مختلف به تحصیل اشتغال دارند - بپردازد تا بتوانند با انگیزه و توان بیشتر، به سهولت به مطلوب خود دست یابند. البته این اثر نیز همچون دیگر آثاری که در این زمینه تألیف شده، عاری از عیب و نقص نیست و مؤلف از نظرات و پیشنهاد صاحب نظران خیر اندیش استقبال می نماید.

تابستان ۱۳۹۰ شمسی

شعبان ۱۴۳۲ قمری

محمد رضا شیرازی

مبادی

مبادی، جمع مبدأ مصدر میمی و اسم مکان و زمان از «بدء» در لغت به معنی آغاز کردن است^۱ و اینجا مراد از آن، بیان مطالبی است که ذکر آنها در مقدمه ی یک علم به منظور فراگیری آن، لازم و ضروری می نماید.

مبادی نویسی در جهان علوم و معارف بشری، با توجه به وسعت و پیشرفت روزافزون دامنه ی علوم از اهمیت به سزایی برخوردار است و هر لحظه بر ارزش آن افزوده می شود. در بیان فایده ی آن، همین بس که بدون علم به مبادی، موفقیت و پیشرفتی در علم حاصل نخواهد شد.

از گذشته ی دور، در میان دانشمندان پیشین چنین رایج بوده که در آغاز تعلیم هر علمی، مطالب مقدماتی را تحت عنوان «مبادی» برای دانش پژوهان بازگو می کردند که فراگیری مباحث اصلی را سهل و هموار می ساخت. آنها هشت امر را با عنوان «رؤوس ثمانية» بیان می کردند ولی امروزه متأخرین به سه یا چهار مورد - که در فراگیری نقش بیشتری دارند - اکتفا می کنند. به همین منظور، چند مورد را در طی چند بخش بررسی می کنیم:

۱. تعریف علم فقه.
۲. حکم شرعی و اقسام آن.
۳. بیان موضوع علم فقه.

۱ - اقرب الموارد، قاموس. منتهی الارب. ماده «بدء».

۲ - قدما علاوه بر موارد بالا، مؤلف آن علم، مرتبه ی آن در میان سایر علوم و روش های تعلیم آن را در ابتدای هر علم ذکر می کردند.

۴. بیان فایده و غرض آن.
۵. بیان مرتبه‌ی علم فقه.
۶. سیر اجمالی در ابواب فقه شیعه.
۷. آشنایی اجمالی با تاریخ مدارس فقه شیعه.
۸. گزیده‌ای از اصطلاحات فقهی.

www.ketab.ir